

VLIJMENSE DIJK 67, VLIJMEN

NADER SOORTENONDERZOEK VLIJMENSE DIJK 67, VLIJMEN

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

Woonveste
VKL207
14 mei 2024

VLIJMENSE DIJK 67, VLIJMEN

NADER SOORTENONDERZOEK VLIJMENSE DIJK 67, VLIJMEN

Opdrachtgever:	Woonveste
Projectnr:	VKL207
Rapportnr:	VKL207-NSO-RAP-1.0
Status:	Definitief
Datum:	14 mei 2024

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2024 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
STK & RJA

Verificatie:
NH

Validatie:
RVHE

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling	5
1.3	Voorgenomen plan	5
1.4	Planning werkzaamheden	6
2	NADER SOORTENONDERZOEK	7
2.1	Huismus	7
2.1.1	Werkwijze	7
2.1.2	Resultaten	7
2.1.3	Effectbeoordeling huismus	8
2.2	Kerkuil en steenuil	9
2.2.1	Werkwijze	9
2.2.2	Resultaten	9
2.2.3	Effectbeoordeling kerkuil en steenuil	9
2.3	Steenmarter	9
2.3.1	Werkwijze	9
2.3.2	Resultaten	10
2.3.3	Effectbeoordeling steenmarter	10
2.4	Kleine marterachtigen	10
2.4.1	Werkwijze	10
2.4.2	Resultaten	11
2.4.3	Effectbeoordeling kleine marterachtigen	11
2.5	Vleermuizen	11
2.5.1	Werkwijze	11
2.5.2	Resultaten vleermuizen	12
2.5.3	Effectbeoordeling en verbodsbepalingen vleermuizen	12
3	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
4	BRONNENLIJST	15

TABELLEN

Tabel 1. Onderzoeksdata; tijden en weersomstandigheden van de veldbezoeken naar de huismus	7
Tabel 2. Onderzoeksdata; tijden en weersomstandigheden van de veldbezoeken	11
Tabel 3. Conclusies van het nader soortenonderzoek	13

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (rood gemarkeerd), weergegeven op luchtfoto (bron: PDOK Viewer)	4
Afbeelding 2. Schetsontwerp van het plangebied (bron: CIER ARCHITECTEN B.V.)	5
Afbeelding 3. De verschillende waarnemingen van de huismus gedurende de veldbezoeken op 18-04-2023 (gele belijning) en 10-05-2023 (groene belijning)	8
Afbeelding 4. Één van de aangetroffen baltsend roepende huismus man op het dak van Molenstraat 7 tijdens het eerste veldbezoek (d.d. 18-04-2023)	8
Afbeelding 5. De oostelijk gelegen haag (grens) van het plangebied (d.d. 05-05-2023)	8
Afbeelding 6. Locaties van de mostela's (gele cirkels) en wildcamera's (oranje cirkels)	10

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op de locatie Vlijmense Dijk 67 te Vlijmen staat momenteel een kortgevelboerderij (gemeentelijk monument) met enkele bijgebouwen omringd door een perceel met agrarisch bouwland. Deze locatie wordt ontwikkeld tot een woon-zorgcomplex. Hiervoor wordt momenteel een bestemmingplanwijziging doorgevoerd. In afbeelding 1 is de ligging van het plangebied weergegeven met genummerd de boerderij (1) en bijgebouwen (2 en 3). In het noorden en westen grenst het aan bebouwd gebied (woningen en een zorglocatie). Ten zuiden aan de haagbegroeiing grenst intensief beheerd grasland met woningbouw. Ten oosten van het plangebied zijn de Molenstraat en de Vlijmense Dijk gelegen.

Binnen het plangebied zijn een hoofdgebouw (nr. 1) en twee bijgebouwen (nr. 2 en 3) aanwezig. Het hoofdgebouw bestaat uit de kortgevelboerderij die is opgebouwd uit baksteen en rieten dak, afgedicht met plastic. Bijgebouw 2 bestaat uit een oude, uit baksteen opgebouwde, veestal die niet meer in gebruik is en bijgebouw 3 bestaat uit een constructie dat gebruikt wordt voor opslag van hooi en hout ten tijde van het veldbezoek.

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden is in opdracht van Woonveste een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Uit dit verkennende flora- en fauna onderzoek is naar voren gekomen dat er nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is voor: huismus, kerkuil, steenuil, steenmarter, kleine marterachtigen en vleermuizen.

Afbeelding 1. Ligging van het plangebied (rode omlijning met daarbinnen de diverse gebouwen/schuren), weergegeven op luchtfoto (bron: PDOK Viewer).

1.2 Doelstelling

Uit het verkennende flora- en fauna onderzoek (Kragten, 2021) is gebleken dat zonder nader soortonderzoek niet kan worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied voor huismus, kerkuil, steenuil, steenmarter, kleine marterachtigen en vleermuizen aanwezig zijn binnen het plangebied (afbeelding 1). Het doel van dit aanvullend soortgericht onderzoek is het verkrijgen van inzicht omtrent (mogelijk) aanwezige verblijfplaatsen en nestlocaties van deze soorten. Tevens wordt met dit onderzoek beoordeeld of er vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk zijn. In de voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

1.3 Voorgenomen plan

Binnen het onderzoekgebied bestaat het programma uit:

- twee gebouwen met elk maximaal 19 zorgappartementen;
- tien levensloopbestendige woningen;
- herstel van de kortgevelboerderij tot (beheerders)woning;
- één kavel voor een vrijstaande woning;
- openbare ruimte met groen en parkeren.

In afbeelding 2 is een inrichtingsschets opgenomen van het plangebied. Binnen dit nader soortgericht onderzoek is ervan uit gegaan dat de volgende werkzaamheden gaan plaatsvinden:

- Hagen op de grens van het plangebied blijven behouden;
- Hoofdbouw 1 en bijgebouw 2 blijven behouden maar gerenoveerd;
- Bijgebouw 3 wordt gesloopt;
- Aanwezige, bestaande groenstroken en bomen worden gekapt.

Afbeelding 2. Schetsontwerp van het plangebied

1.4 Planning werkzaamheden

De uitvoeringsperiode van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen is vooralsnog onbekend.

2 NADER SOORTENONDERZOEK

In 2023 is door Kragten het nader soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de huismus, kerkuil, steenuil, steenmarter, kleine marterachtigen en vleermuizen binnen en rondom het plangebied. In de onderstaande alinea's worden per soortgroep de werkwijze, resultaten en mogelijke effecten in het kader van de Omgevingswet toegelicht.

2.1 Huismus

2.1.1 Werkwijze

Voor het vaststellen van de aanwezigheid van de in potentie voorkomende vogelsoort huismus is in de geschikte periode van het jaar het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van roepende mannetjes en andere paar-, en/of baltsgedrag. Er is hierbij voor gekozen om deze onderzoeken conform de onderzoeksinspanning die worden voorgeschreven in de relevante Kennisdocumenten en Soortinventarisatieprotocollen (Netwerk Groene Bureaus, 2017 en Kennisdocument Huismus, 2023) uit te voeren.

De geschikte onderzoeksperiode voor de huismus betreft volgens het protocol van Netwerk Groene Bureaus 1 april – 20 juni. Middels twee veldbezoeken met een tussenperiode van minimaal 10 dagen zijn de huismussen geïnventariseerd op basis van nest indicatieve waarnemingen (o.a. nesten of nestbouw) en waarnemingen in potentieel broedbiotoop (o.a. zingend mannetje binnen het plangebied), in de ochtend vanaf 1 uur na zonsopkomst en zijn de dieren minimaal 1 uur lang geïnventariseerd en geobserveerd. Op 18 april en 5 mei zijn de veldbezoeken uitgevoerd. Voor het uitvoeren van het onderzoek zijn op twee ochtenden zingende mannetjes en het vliegpatroon van de dieren geïnventariseerd. In tabel 1 zijn de onderzoeksdata en weersomstandigheden vermeld.

Tabel 1. Onderzoeksdata, -tijden en weersomstandigheden van de veldbezoeken naar de huismus.

Soort	Datum	Tijd	Weer
Huisumus	18 april 2023	7:30 – 10:00 uur	Bewolkt, windkracht 1, 10 °C
Huisumus	5 mei 2023	7:30 – 10:00 uur	Zonnig, windkracht 2, 15 °C

2.1.2 Resultaten

Binnen het plangebied zelf zijn gedurende de twee veldbezoeken geen broedende en/of roepende huismussen waargenomen. Wel zijn er huismus mannen baltsend roepend waargenomen op het dak van een woonhuis op het adres Molenstraat 7, direct grenzend aan het plangebied. In de oostelijk gelegen haag (grens) van het plangebied zijn gedurende de twee veldbezoeken maximaal 5 territoriale huismussen waargenomen. De exemplaren huismussen vlogen vanuit het woonhuis richting de haag en weer terug. In het overige deel van het plangebied zijn gedurende de veldbezoeken geen huismussen waargenomen. In afbeelding 3 zijn de verschillende waarnemingen van de huismus ten opzichte van het plangebied weergegeven. In afbeeldingen 4 en 5 is een impressie van de waarnemingen opgenomen.

Afbeelding 3. De verschillende waarnemingen van de huismus gedurende de veldbezoeken op 18-04-2023 (gele belijning) en 10-05-2023 (groene belijning).

Afbeelding 4. Één van de aangetroffen baltsend roepende huismus man op het dak van Molenstraat 7 tijdens het eerste veldbezoek (d.d. 18-04-2023).

Afbeelding 5. De oostelijk gelegen haag (grens) van het plangebied (d.d. 05-05-2023).

2.1.3

Effectbeoordeling huismus

De huismussen die een nest hebben op Molenstraat 7 maken gebruik van de oostelijke haag van het plangebied als leefgebied/foerageerbiotoop. Het betreft 5 individuen. De tuin van dit adres biedt tevens leefgebied/foerageerbiotoop voor de aanwezige huismussen, maar gezien het veelvuldige gebruik van de haag dient deze als essentieel leefgebied beschouwd te worden. De haag wordt met de ingreep niet aangetast, waardoor dit deel van het plangebied intact en dus beschikbaar blijft voor de aanwezige huismussen. Daarnaast leidt de toekomstige inrichting van het plangebied (woonwijk), niet tot een effect op dit leefgebied en de omgeving. Er is zelfs een mogelijkheid dat met de juiste beplanting en eventuele voorzieningen voor huismussen binnen de nieuwe woonwijk meer leefgebied voor huismussen ontstaat.

2.2 Kerkuil en steenuil

2.2.1 Werkwijze

Voor het vaststellen van de aanwezigheid van de steenuil is in de geschikte periode van het jaar het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van exemplaren. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het kennisdocument Steenuil 1.0 (Bijl 2, 2017) en het volgens de soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming van Netwerk Groene Bureaus (2017). Volgens het kennisdocument en het soorteninventarisatieprotocol dienen minimaal 3 (balsroep) + 1 (sporen zoeken) veldbezoeken te worden uitgevoerd in de periode 1 februari t/m 30 april. Er dient minimaal 1 maand tussen het eerste en het laatste veldbezoek te zitten.

De aanwezigheid van de kerkuil is gecombineerd met dit onderzoek waarbij tevens balsroepen van de kerkuil werden afgespeeld. Deze methode komt overeen met de vereisten in het Kennisdocument Kerkuil (Bijl 2, 2017). Naast de auditieve inventarisatie van de steenuil en kerkuil d.m.v. een geluidsbox is tijdens de inventarisaties ook gebruik gemaakt van een infrarood warmtebeeldkijker om steenuilen ook visueel waar te kunnen nemen. Deze methode is zeer geschikt om de exacte locatie en (vlieg) gedrag van een steenuil waar te nemen wanneer deze heeft gereageerd op de contactroep en de globale locatie bekend is. Een groot voordeel van deze methode is dat er geen verstoring van de dieren plaatsvindt aangezien er niet met een zaklamp geschenen hoeft te worden, zodat de dieren beter kunnen worden geobserveerd. Hiernaast is tijdens de diverse onderzoeken naar vleermuizen ook gelet op de aanwezigheid van kerkuil en steenuil, zie paragraaf 2.5. De onderzoeksdata zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Soort	Datum	Tijd	Weer
Kerkuil en steenuil	28 februari 2023 (spoorzoeken en 1 ^e ronde)	19:00 – 00:00 uur	Droog, helder, windkracht 1 Bft, 3°C.
Kerkuil en steenuil	21 maart 2023	19:30 – 00:00 uur	Droog, half bewolkt, windkracht 1 Bft, 10°C.
Kerkuil en steenuil	21 april 2023	21:15 – 00:00 uur	Droog, half bewolkt, windkracht 1 Bft, 10°C.

2.2.2 Resultaten

Tijdens het sporenonderzoek en de onderzoeksronden in de avond, evenals de aanvullende controles tijdens het vleermuizenonderzoek, werden geen (sporen van) kerkuil en steenuil waargenomen. Ook in de omgeving werden geen kerkuilen of steenuilen gehoord. De aanwezigheid van beide soorten binnen het plangebied is daarmee uitgesloten. Gebruik van de steenuilennestkast binnen het plangebied is tijdens dit onderzoek dan ook niet aangetoond.

2.2.3 Effectbeoordeling kerkuil en steenuil

Omdat er geen kerkuilen en steenuilen aanwezig zijn binnen en rondom het plangebied, treden ook geen effecten op.

2.3 Steenmarter

2.3.1 Werkwijze

Voor het onderzoek naar steenmarter zijn alle gebouwen binnen het plangebied inpandig geïnspecteerd op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen, sporen en/of exemplaren van de steenmarter. Tijdens het uitvoeren van de vleermuisrondes, huismus-, kerkuil en steenuil onderzoek is ook gekeken naar de aanwezigheid van de steenmarter binnen en rondom het plangebied. De inpandige controle van de gebouwen heeft plaatsgevonden op 28 februari 2023. Hiernaast heeft ook onderzoek naar de aanwezigheid van kleine marters plaatsgevonden, zie paragraaf 2.4. Ook daarmee is gelet op de aanwezigheid van steenmarter.

2.3.2 Resultaten

Tijdens geen van de onderzoeksronden zijn (sporen van) steenmarters waargenomen. De aanwezigheid van deze soort mag daarom uitgesloten worden.

2.3.3 Effectbeoordeling steenmarter

Steenmarters zijn afwezig binnen en rondom het plangebied. Effecten treden dan ook niet op.

2.4 Kleine marterachtigen

2.4.1 Werkwijze

De aanwezigheid van kleine marterachtigen kon niet op voorhand worden uitgesloten. Het ging hierbij om alle drie de soorten: bunzing, hermelijn en wezel, maar gezien het aanwezige biotoop (droge biotopen) valt de hermelijn er niet te verwachten. Het onderzoek heeft zich daarom met name toegespijt op de bunzing en wezel. Eventuele hermelijnen kunnen met deze methodiek overigens ook waargenomen worden. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Handreiking Kleine Marters van de provincie Noord-Brabant (2017). Hiertoe zijn in een periode van zes weken drie wildcamera's geplaatst en twee mostela's in het gebied. Deze zijn na drie weken gewisseld van locatie om een zo groot mogelijk beeld van het plangebied te krijgen. De mostela's zijn in de hoeken van het plangebied geplaatst in het struweel en na drie weken van hoek gewisseld. Zo zijn alle hoeken onderzocht. De wildcamera's hebben zes weken in het struweel rondom de bebouwing centraal in het gebied gehangen. Zie afbeelding 6 voor de exacte locatie van de geplaatste mostela's en wildcamera's. Het plangebied is iets meer dan 1 ha groot, waarmee conform de handreiking ruim voldaan wordt aan de minimale onderzoeksinspanning (dat is namelijk conform bijlage 3 van de handreiking: 1 cameraval en 1 mostela). Het onderzoek is uitgevoerd in de periode 1 juni tot en met 13 juli 2023.

Afbeelding 6. Locaties van de mostela's (gele cirkels) en wildcamera's (oranje cirkels).

2.4.2 Resultaten

Middels het onderzoek naar kleine marters zijn middels de mostela's en wildcamera's geen kleine marterachtigen waargenomen. De aanwezigheid van deze soorten mag derhalve worden uitgesloten in het gebied.

2.4.3 Effectbeoordeling kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen zijn afwezig binnen en rondom het plangebied. Effecten treden dan ook niet op.

2.5 Vleermuizen

Voor het vaststellen van de aanwezigheid van de in potentie voorkomende functies van vleermuizen binnen het plangebied is in de geschikte periode van het jaar het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Om uitsluitel te kunnen verkrijgen of er vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied is vleermuisonderzoek uitgevoerd.

2.5.1 Werkwijze

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuizenprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Volgens het vleermuisprotocol dienen in totaal 5 rondes te worden uitgevoerd, waarvan drie veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli en twee rondes in de periode 15 augustus t/m 1 oktober. Tussen alle rondes dient minimaal 20 dagen tussen te zitten. Hiermee focust het onderzoek met name op de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Gezien de omgeving, bestaande uit stedelijk gebied zijn deze soorten te verwachten in het plangebied.

Conform het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus heeft het vleermuisonderzoek plaatsgevonden op 1 juni (avondronde), 21 juni (avondronde), 22 juni (ochtendronde), 16 augustus (avondronde) en 11 september (avondronde) 2023. De weersomstandigheden tijdens de onderzoeksrondes zijn in de onderstaande tabel 6 weergegeven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn binnen het plangebied in kaart gebracht middels een batdetector (Pettersson D240x). Tijdens alle rondes is ook gelet op de aanwezigheid van belangrijk foerageerbiotoop of vliegroutes.

Tabel 2. Onderzoeksdata, -tijden en weersomstandigheden van de veldbezoeken.

Datum	Tijdstip	Periode	Weer
1 juni 2023	21:30 - 00:00 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	helder, windkracht 1 Bft, 16 °C
21 juni 2023	22:00 - 00:00 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Helder, windkracht 1 Bft, 20 °C
22 juni 2023	03:00 – 05:30 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Bewolkt, windkracht 1 Bft, 16 °C
16 augustus 2023	21:00 - 00:00 uur	Zomer- en Paarverblijfplaatsen	Helder, windkracht 1 Bft, 19 °C
11 september 2023	20:00 - 23:00 uur	Zomer- en Paarverblijfplaatsen	Bewolkt, windkracht 2 Bft, 16 °C

2.5.2

2.5.3 Resultaten vleermuizen

Tijdens alle ronden werden geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen in de bebouwing binnen het plangebied. Vleermuizen werden ook geen enkele keer langdurig foeragerend rondom de bebouwing binnen het plangebied waargenomen. Tussen de een-na-laatste onderzoeksrondte (16 augustus) en de laatste onderzoeksrondte (11 september) is het dak van de stal op het perceel (westelijke gebouw van de twee gebouwen) echter plots verwijderd. Dit pand was daardoor niet meer geschikt als vleermuisverblijfplaats en kon het onderzoek voor dat gebouw formeel ook niet voltooid worden. Voor het stalgebouw kan dus niet conform onderzoeksprotocol geheel uitgesloten worden dat verblijfplaatsen van vleermuizen afwezig zijn. Wel dient vermeld te worden dat tijdens de andere onderzoeksronden er geen aanwijzingen zijn gedaan dat mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het pand. Hoewel dit niet formeel uitgesloten kan worden, valt op basis van het gedane onderzoek niet zozeer te verwachten dat er een verblijfplaats aanwezig was.

Essentiële foerageergebieden of vaste vliegroutes zijn tijdens het onderzoek niet vastgesteld binnen of rondom het plangebied.

2.5.4 Effectbeoordeling en verbodsbepalingen vleermuizen

Verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vaste vliegroutes zijn niet vastgesteld binnen of rondom het plangebied. Hierbij dient wel vermeld te worden dat het onderzoek ter plaatse van de stal niet formeel volgens protocol voltooid kon worden vanwege het verwijderen van het dak van dit gebouw. Concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van een verblijfplaats waren tot op het moment van het verwijderen van het dak niet waargenomen.

3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In onderstaande tabel zijn de conclusies van het nader soortenonderzoek nogmaals beknopt weergegeven.

Tabel 3. Conclusies van het nader soortenonderzoek.

Soortgroep	Conclusie
Huismus	Geen effecten. Met uitgangspunt dat oostelijke haag behouden blijft. Wel aanbeveling om in toekomstige situatie voorzieningen voor huismussen aan te brengen in nieuwe bebouwing.
Kerkuil	Afwezig.
Steenuil	Afwezig.
Steenmarter	Afwezig.
Kleine marterachtigen	Afwezig.
Vleermuizen	Afwezig*

*zie conclusie vleermuizen voor kanttekening ten aanzien van het vroegtijdige verwijderen van het dak van de stal.

4 BRONNENLIJST

BJJ12, 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis.

BJJ12, 2023, Kennisdocument huismus.

BJJ12, 2017, Kennisdocument kerkuil.

BJJ12, 2017. Kennisdocument steenuil.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

Netwerk Groene Bureaus, 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Kragten, 2022. Verkennend flora- en faunaonderzoek. Neerbroek 11 te Boekel. Rapportnr.: BOE027-FnF-RAP-1.0. 14-01-2022, Kragten, Herten.

Steen, W., 2018. Quickscan Wet natuurbescherming Neerbroek 11 te Boekel. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-2018-113.

Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming.

Websites

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl